

**WIADOMOŚCI
HYDRO-
BIOLOGICZNE***

Krzysztof Dusoge
(8 IV 1938–27 IV 1998)



W dniu 4 maja 1998 roku pożegnaliśmy w kościele pod wezwaniem św. Marii Magdaleny w Warszawie na Wawrzyszewie i odprowadziliśmy na mały przykościelny cmentarz naszego serdecznego przyjaciela dr. Krzysztofa Dusoge, adiunkta Zakładu Hydrobiologii Instytutu Ekologii PAN, zmarłego nagle w wieku 60 lat. W pogrzebie obok Rodziny uczestniczyło bardzo liczne grono przyjaciół, kolegów i znajomych Krzysztofa.

Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława IV w Warszawie, w latach 1955–1960 Krzysztof Dusoge studiował na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Warszawskiego. W trakcie studiów nawiązał bliską współpracę z grupą hydrobiologiczną Zakładu Ekologii PAN, kierowaną przez ówczesnego mgr. Zdzisława Kajaka, pod którego opieką najpierw kształtował, a następnie doskonalił swój warsztat badawczy. Wykonana w tym czasie Jego praca magisterska pt. „Charakterystyka występowania ilościowego i stosunków wzajemnych makrofauny żyjącej na kamieniach w litoralu Jeziora Mikołajskiego”, opublikowana następnie w „Ekologii Polskiej”, jest pozycją do dziś aktualną i cieszącą się zainteresowaniem kolejnych roczników adeptów hydrobiologii.

W dalszej działalności naukowej Krzysztof Dusoge specjalizował się w ekologii bentosu, w tym zwłaszcza larw *Chironomidae*, stając się z czasem ich wybitnym znawcą. Zajmował się różnymi aspektami ekologii fauny dennej w jeziorach zróżnicowanych pod względem troficznym, jeziorach rekultywowanych i nawożonych, zbiornikach zaporowych, rzekach, odbiornikach wód podgrzanych. W praktyce badawczej często stosował eksperymenty, będąc

*Biuletyn Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego – nr 143; redagują: Eligiusz Pieczyński i Jan Igor Rybak.

jednym z prekursorów metodologii eksperymentów terenowych w badaniach bentosowych. Lubił prace terenowe i znakomicie się w nich realizował, był organizatorem wielu ekspedycji terenowych Zakładu Hydrobiologii Instytutu Ekologii PAN.

W 1977 roku Krzysztof Dusoge uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych broniąc rozprawę pt. „Występowanie i rola drapieżnych larw *Procladius* Skuse (*Diptera, Chironomidae*) w bentosie jezior”. Za pracę tę otrzymał nagrodę Dyrektora Instytutu Ekologii PAN, dwie inne jego prace wchodziły w skład tomów nagrodzonych przez Sekretarza Naukowego PAN (w 1984 i 1985 roku).

Łącznie dr Krzysztof Dusoge opublikował 40 prac naukowych i artykułów popularnonaukowych. Był również autorem lub współautorem szeregu ekspertyz dotyczących wpływu użytkowania gospodarczego na stan ekosystemów wodnych, zagrożeń wód powierzchniowych w wyniku antropopresji oraz propozycji rekultywacji ekosystemów zdegradowanych.

Poza uprawianą specjalnością naukową dr Krzysztof Dusoge wykazywał duże zainteresowanie i wrażliwość na problemy ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Od 1989 roku był członkiem Komisji ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko, organu opiniotwórczego Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Udzielał się także w Lidze Ochrony Przyrody, będąc w ostatnich latach wiceprzewodniczącym jej Rady Naukowej. Był wieloletnim członkiem i aktywnym działaczem Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego. Przez 12 lat, czyli przez cztery kadencje, był członkiem Rady Naukowej Instytutu Ekologii PAN.

Aktywność zawodowa nie przesłaniała Mu zasadniczych spraw społecznych w kraju. Angażował się w działalność związkową i polityczną, nie tylko legalną. Od powstania NSZZ „Solidarność” był jego członkiem i wiceprzewodniczącym, a następnie przewodniczącym Komisji Zakładowej w Instytucie Ekologii PAN. Pracy związkowej nie zawiesił po wprowadzeniu stanu wojennego. Był członkiem założycielem Ruchu Obywatelskiego Akcja Demokratyczna, a następnie Unii Demokratycznej.

„Dusoga” – jak nazywały go pokolenia hydrobiologów – był niezwykle życzliwy i koleżeński, zawsze chętny do pomocy i dzielenia się swoim doświadczeniem z innymi. Będąc autorytetem w sprawach ekologii *Chironomidae*, nigdy nie odmawiał konsultacji pragnącym poznać tę bardzo ważną grupę fauny dennej wód słodkich. Bardzo często też służył mniej doświadczonym badaczom radą i pomocą przy oznaczaniu materiałów *Chironomidae*. Był przy tym człowiekiem niezwykle skromnym i bezinteresownym. A miałyby się czym szczycić, gdyż co najmniej kilka znakomitych karier naukowych mogło się rozwijać dzięki współpracy z Nim.

Miał też Krzysztof dorobek dydaktyczny całkiem spory jak na pracownika instytutu PAN – współdziałał w prowadzeniu prac magisterskich, praktyk studenckich, różnego rodzaju kursów. Pisywał artykuły i wygłaszał prelekcje popularnonaukowe. Występował w radiu. Trafił też do literatury. Witold Tyrakowski, autor książki „Traperzy nauki”, poświęcił Mu w niej duży fragment.

Krzysztof był człowiekiem pełnym pomysłów i aktywnym. Interesował się wieloma dziedzinami. Poza biologią zajmował się fotografią, polityką, sportem. Pasjonowała Go historia, zwłaszcza najnowsza, teatr, technika. Bardzo lubił tańczyć. Bywał duszą

towarzystwa. Gawędziarz, ze znakomitym poczuciem humoru, przy różnych okazjach przywoływał anegdoty dotyczące kolegów i przełożonych, związane najczęściej ze Stacją Hydrobiologiczną w Mikołajkach, która od lat skupia przyrodników z wielu ośrodków krajowych i zagranicznych, zainteresowanych regionem Pojezierza Mazurskiego.

Krzysztof odszedł w najmniej spodziewanym momencie. W ostatnim okresie był zaangażowany w wiele różnorodnych spraw. Kończył 3-letni projekt badawczy, którym kierował; skończył oznaczanie *Chironomidae* potrzebne jednej z koleżanek do zakończenia rozprawy doktorskiej; podczas tzw. dnia otwartych drzwi w Instytucie opowiadał o swoich badaniach młodzieży wizytującej Zakład Hydrobiologii; dopiero co wygłosił referat poświęcony życiu jezior i zbiorników zaporowych na sesji z okazji Dnia Ziemi '98; przygotowywał się właśnie do wyjazdu z rodziną na urlop za granicę...

Był On jednym z najsympatyczniejszych ludzi, jakich mieliśmy okazję poznać. Zawsze mieliśmy niedosyt kontaktów z Nim, mimo że spotykaliśmy się codziennie w pracy, często prowadziliśmy też wspólnie badania terenowe. Chciałoby się jeszcze długo korzystać z Jego wiedzy, kultury, otwartości.

Śmierć Krzysztofa zamknęła pewien etap historii Zakładu Hydrobiologii Instytutu Ekologii PAN. Odszedł wybitny specjalista, mądry i dobry człowiek, oddany kolega i niezawodny przyjaciel. Na pewno pozostanie w naszej serdecznej pamięci nie tylko jako główny bohater wspomnień i anegdot.

Krzysztof Lewandowski i Rajmund J. Wiśniewski

Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego w 1997 roku

1. Władze Towarzystwa. Do września 1997 roku – Prezydium Zarządu Głównego: prof. S. Radwan (prezes), prof. A. Stańczykowska (wiceprezes), dr J. I. Rybak (sekretarz), dr Teresa Ozimek (skarbnik); członkowie Zarządu Głównego: prof. M. Kraska, prof. T. Penczak, dr K. Siudziński, dr A. Szykowski (do czerwca 1997 roku). Główna Komisja Rewizyjna: prof. E. Pieczyńska (przewodnicząca), prof. A. Giziński, dr T. Jażdżewska, dr A. Kownacki, prof. B. Zdanowski (członkowie). Sąd Koleżeński: prof. G. Brzęk (przewodniczący), prof. M. Brylińska, prof. L. Szlauer (członkowie). Komisja Nagród: prof. T. Backiel (przewodniczący), dr K. Lewandowski (sekretarz), doc. Eugenia Grygierek, dr I. Spodniewska, dr T. Węgleńska, prof. J. Włodek (członkowie). Od września 1997 roku – Prezydium Zarządu Głównego: prof. S. Radwan (prezes), prof. A. Stańczykowska (wiceprezes), dr J. I. Rybak (sekretarz), dr Aniela Praszkiwicz (skarbnik); członkowie Zarządu Głównego: prof. M. Kraska, dr K. Siudziński, prof. T. Sywula, prof. E. Szulkowska-Wojaczek. Główna Komisja Rewizyjna: prof. A. Prejs (przewodniczący), dr Jolanta Ejsmont-Karabin, prof. A. Giziński, dr T. Jażdżewska, dr A. Kownacki (członkowie). Sąd Koleżeński: prof. G. Brzęk (przewodniczący), prof. M. Brylińska, prof. L. Szlauer